

Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (Ku 2018:04)

2019-11-22

Ku.remissvar@regeringskansliet.se

Ku.md@regeringskansliet.se

Remissvar på *En moderniserad radio- och tv-lag – genomförande av ändringar i AV-direktivet*

Kommittén *en nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet* har i uppdrag att i samverkan med aktörer på området bidra till att öka människors motståndskraft mot desinformation, propaganda och näthat, t.ex. genom medie- och informationskunnighet.

Kommittén inriktar sina kommentarer nedan på *avsnitt 8.2.4*, som har särskild relevans för kommitténs uppdrag.

Kommittén instämmer i huvudsak i utredningens bedömning avseende främjandet av medie- och informationskunnighet. Utredningen återger det pågående arbete för att få till stånd mer samordnade, kvalitativa och långsiktiga insatser för att främja en stärkt medie- och informationskunnighet, som vår kommitté också är en del av. Det arbetet, den nationella kraftsamlingen, får sammantaget betraktas som en föresats om en ambitionshöjning som framöver har förutsättningar att bidra till ökad medie- och informationskunnighet brett i befolkningen. Sedan betänkandet från AV-utredningen lämnades har regeringen därutöver uppdragit åt Statens medieråd att förstärka arbetet för ökad medie- och informationskunnighet (MIK) genom att utveckla samverkan och myndighetens verksamhet på området. I uppdraget ingår att skapa ett nätverk för aktörer som arbetar med frågor relaterade till MIK, bygga upp en plattform för kunskaps- och informationsspridning, ytterligare kartlägga utvecklingen på MIK-området och utveckla myndighetens MIK-resurser. Den kraftsamling som nu görs på nationell nivå och det utvecklade uppdrag som Statens Medieråd getts av regeringen bör ha betydelse även i relation till rapportering och samverkan på EU-nivå.

Kommittén instämmer i utredningens bedömning att arbetet med medie- och informationskunnighet bör anpassas efter behoven snarare än efter AV-direktivets minimikrav. Därmed krävs en kontinuerlig läges- och behovsanalys för att kunna anpassa insatsernas omfattning och fokus utifrån en föränderlig omvärld och det kontinuerliga arbete som görs av en stor bredd av aktörer. Sveriges återrapporering av insatser för ökad medie- och informationskunnighet till EU-kommissionen bör ses som en integrerad del i ett sådant kontinuerligt uppföljnings- och analysarbete. Genom Statens medieråds uppdrag att ytterligare kartlägga utvecklingen på MIK-området och utveckla samverkan, t.ex. genom att skapa ett nätverk för aktörer verksamma på området, har regeringen angivit Statens medieråd som den myndighet som har det koordinerande ansvaret på MIK-området i Sverige.

Mot denna samlade bakgrund *anser kommittén, i motsats till utredningens förslag*, att ansvaret för att ta fram underlag för Sveriges återrapporering av åtgärder för att främja utvecklad medie- och informationskunnighet bör ges till *Statens medieråd* (istället för till Statens medieråd och Myndigheten för press, radio och TV i nära samverkan). Kommittén anser att det är tydligare och mer ändamålsenligt att utse en myndighet som ansvarig för kartläggning och återrapporering än att ge samma uppdrag till två myndigheter. Samtidigt är det uppenbart att arbete för att främja utvecklad medie- och informationskunnighet behöver ske med utgångspunkt i flera olika politikområden och sektorer med en stor bredd av aktörer, såväl statliga som icke-statliga. För att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt kunna rapportera om de åtgärder som Sverige vidtagit krävs därför att den

rapporterande myndigheten tar fram underlaget i brett och nära samråd med andra aktörer. I en sådan bred grupp av samverkande aktörer är Myndigheten för press, radio och TV en självklar och viktig dialogpart. Samråd inför rapportering till regeringen skulle med fördel kunna göras inom ramen för det nätverk som Statens medieråd, på regeringens uppdrag, nu etablerar. Om ett rapporteringsansvar för Statens medieråd skulle innebära att myndigheten därmed ska anses fullgöra delar av Sveriges tillsynsansvar i relation till direktivet vill kommittén fästa uppmärksamhet på att utredningen konstaterar att det faktum att Myndigheten för press, radio och TV utses till tillsynsmyndighet för AV-direktivet som helhet inte hindrar att andra myndigheter kan ha ett tillsynsansvar i vissa delar (s. 348).

Kommittén vill avslutningsvis understryka betydelsen av att Statens medieråd och det nätverk av aktörer på MIK-området som nu etableras bereds möjlighet till samråd med Myndigheten för press, radio och TV i samband med att frågor om medie- och informationskunnighet behandlas i europeiska beredningsprocesser och sammanhang, t.ex. inom den europeiska gruppen av regleringsmyndigheter för audiovisuella medietjänster (Erga) och i kontaktkommittén för AV-direktivet. Det är särskilt angeläget med tanke på den ökade prioritet som MIK-frågorna givits i ett såväl svenskt som internationellt perspektiv de senaste åren.

Carl Heath, särskild utredare

/Henrik Selin, Martin Carlstedt